

§ 728

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jape Lovénin ym. valtuustoaloitteesta koskien Rastilan leirintäalueen toimintaedellytysten turvaamista

HEL 2020-011650 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleiskaava 2016 ja Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteet ovat kaupunkiympäristön toimialalla kaavoituksen voimassaolevina lähtökohtina, ja kaavoitusta valmistellaan suunnitteluprosessissa saatavien lisätietojen pohjalta. Kokouksessaan 20.10.2020 kaupunkiympäristölautakunta piti Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteista päättäessään tärkeänä, että leirintäaluetta kehitetään matkailun alueena, eikä sitä kaavoiteta asuntoalueeksi, ennen kuin sille on löytynyt korvaava paikka Helsingissä. Rastilan leirintäalue voi toistaiseksi jatkaa matkailukäytössä, kuitenkin tiedostaen, että korvaava sijaintipaikka on tarvittaessa osoitettavissa. On myös mahdollista, että osa Rastilan leirintäalueesta profiloituu tulevaisuudessa urbaanina matkailu- ja leirintäalueena, ja osa toiminnoista siirtyy Ultunan porttiin. Ultunan porttia on mahdollista kehittää ekologiseksi metsäleirintäalueeksi ja Sipoonkorven vetovoimaiseksi sisäänkäynniksi pidemmällä aikavälillä.

Matkailun kehittäminen tulevaisuudessa

Kaupungin kasvaessa myös matkailupalveluja on kehitettävä. Matkailu on tällä hetkellä murroksessa, ja kaupunki selvittää parhaillaan monipuolisesti erilaisten matkailupalveluiden sijoittumista Helsinkiin. Hotellien lisäksi kohtuuhintaista ja elämyksiä tarjoavaa matkailua kehitetään mm. osana merellistä Helsinkiä. Majamaja- ja Nolla-mökkejä on jo pystytetty Hevossalmeen ja Isosaareen, ja ne tarjoavat uudenlaisen elämyksen nauttia hiilineutraalista luontomatkailusta. Lisäksi Kivinokan asemakaavaehdotuksessa esitetään leirintäaluetta sekä matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta.

Monessa Pohjois-Euroopan pääkaupungissa on tällä hetkellä useampia leirintäalueita. Kesän 2021 aikana Maankäytön yleissuunnittelu -palvelussa on selvitetty uuden tyyppisen metsäleirintäalueen sijoittumisedellytyksiä Sipoonkorven eteläreunalle (Ultunan portti), ja tehty alueelle konsepti- ja tilavaraussuunnitelma. Ekologisen ja erähenkisen metsäleirintäalueen konseptin koettiin täydentävän Helsingin matkailupalvelutarjontaa, ja metsäleirintäalue tunnistettiin potentiaaliseksi veto-

voimakosteeksi sekä itähelsinkiläisten ulkoilu- ja virkistyspalvelujen kannalta, että kansainvälisten matkailijoiden houkuttelemisessa. Ultunan portin kehittäminen nähtiin tärkeänä osana koko Sipoonkorven kehittämistä. Alue on tällä hetkellä ainoa varsinainen sisäänkäynti Sipoonkorpeen Helsingissä, ja siellä sijaitsee Helsingin kaupungin Metsähallitukselle vuokraama Knutersintien pysäköintialue.

Tällä hetkellä Sipoonkorven sisääntulopaikoilla on käynnissä kehittämissuunnitelmia sekä Vantaan Kuusijärvellä että Sipoon Korvenportissa. Myös Metsähallitus näkee Sipoonkorven kävely- ja maastopyöräilyreitistön sekä opastuksen kehittämisen tulevina vuosina tärkeänä.

Ultunan portti

Ultunan portin alueelle laadittu ekologisen metsäleirintäleirintäalueen konseptisuunnitelma palvelisi sekä päiväkävijöitä että yöpyviä matkailijoita. Suunnitelma laadittiin hyvässä yhteistyössä Kulttuuri- ja vapaaajan toimialan, asemakaavoituksen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelun, Metsähallituksen sekä Sipoon ja Vantaan edustajien kanssa. Lopetuskokoukseen osallistui myös henkilö Elinkeino-osaston matkailuyksiköstä. Konseptissa esitetyjen toimintojen, kuten info- ja kokoontumispisteen, telttailupaikkojen, matkailuautoille varattujen alueiden, ulkoruokailufasiliteettien, metsäleikkipuiston sekä kiipeily- ja maastopyöräradan, todettiin asettuvan hyvin kansallispuiston rajapintaan. Suunnitelma koettiin kehittämiskelpoiseksi ja jopa innostavaksi, ja se olisi mahdollista toteuttaa vaiheittain.

Ultunan portin suunnitelma olisi mahdollista toteuttaa Rastilasta riippumattomana hankkeena. Pidemmällä aikavälillä Ultunan portissa olisi mahdollista varautua myös vastaavaan määrään matkailuautopaikkoja, mikä Rastilassa on tällä hetkellä. Tältä osin tilanteen voidaan todeta muuttuneen valtuustokäsittelystä 16.6.2021, jolloin perusteena asian palauttamiselle uudelleenvalmisteluun oli, että ”korvaavaa paikkaa, joka mahdollistaisi leirintäalueen käyttäjien yhteydet kaupungin eri osiin joukkoliikenteeseen tukeutuen, ei ole leirintäalueelle osoitettavissa”. Ultunan porttiin (Degermossa) pääsee bussilla 839K. Itäkeskuksesta ja Landbosta kulkevat bussilinjat 831 ja 831K.

On huomioitava, että Ultunan portin tarkempaan suunnitteluun, asemakaavoitukseen ja investointien osoittamiseen on varattava useampia vuosia aikaa. Östersundomin osayleiskaavoitusta ollaan käynnistämässä alkuvuonna 2022, ja sen tavoiteaikataulu on kuluvaan valtuustokauden aikana. Ultunan portin laajamittainen kehittäminen edellyttää myös infran suunnittelua ja investointien varaamista. Ultunan portin aluetta on mahdollista kehittää vaiheittain. Ultunan portin alueelle ei ole kohdistunut ristiriitaisia maankäyttötavoitteita.

Ultunan portti voi toimia hyvänä lisänä Helsingin leirintäalue- ja matkailutarjontaan. Ultunan portti ei kuitenkaan vastaa sijainniltaan tai nykyisiltä julkisen liikenteen kulkuyhteyksiltä Rastilan leirintäalueen tarjoamia mahdollisuuksia. Siksi lautakunta pitää tärkeänä, että Rastilan leirintäaluetta kehitetään jatkossakin kaupunkimatkailukohteena, mikä ei poissulje muiden matkailukohteisen kehittämistä sen rinnalla.

Käsittely

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Ultunan portti voi toimia hyvänä lisänä Helsingin leirintäalue- ja matkailutarjontaan. Ultunan portti ei kuitenkaan vastaa sijainniltaan tai nykyisiltä julkisen liikenteen kulkuyhteyksiltä Rastilan leirintäalueen tarjoamia mahdollisuuksia. Siksi lautakunta pitää tärkeänä, että Rastilan leirintäaluetta kehitetään jatkossakin kaupunkimatkailukohteena, mikä ei poissulje muiden matkailukohteisen kehittämistä sen rinnalla.

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Satu Tarula, yleiskaavasunnittelija: 310 37164
satu.tarula(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite matkailun ja työllisyyden puolesta 21.10.2020 (Jape Lovén ym.)
- 2 Ultunan portti suunnitelma 2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleiskaava 2016 ja Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteet ovat kaupunkiympäristön toimialalla kaavoituksen voimassaolevina lähtökohtina, ja kaavoitusta valmistellaan suunnitteluprosessissa saatavien lisätietojen pohjalta. Kokouksessaan 20.10.2020 kaupunkiympäristölautakunta

kunta piti Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteista päättäessään tärkeänä, että leirintäaluetta kehitetään matkailun alueena, eikä sitä kaavoiteta asuntoalueeksi, ennen kuin sille on löytynyt korvaava paikka Helsingissä. Rastilan leirintäalue voi toistaiseksi jatkaa matkailukäytössä, kuitenkin tiedostaen, että korvaava sijaintipaikka on tarvittaessa osoitettavissa. On myös mahdollista, että osa Rastilan leirintäalueesta profiloituu tulevaisuudessa urbaanina matkailu- ja leirintäalueena, ja osa toiminnoista siirtyy Ultunan porttiin. Ultunan porttia on mahdollista kehittää ekologiseksi metsäleirintäalueeksi ja Sipoonkorven vetovoimaiseksi sisäänkäynniksi pidemmällä aikavälillä.

Matkailun kehittäminen tulevaisuudessa

Kaupungin kasvaessa myös matkailupalveluja on kehitettävä. Matkailu on tällä hetkellä murroksessa, ja kaupunki selvittää parhaillaan monipuolisesti erilaisten matkailupalveluiden sijoittumista Helsinkiin. Hotellien lisäksi kohtuuhintaista ja elämyksiä tarjoavaa matkailua kehitetään mm. osana merellistä Helsinkiä. Majamaja- ja Nolla-mökkejä on jo pystytetty Hevossalmeen ja Isosaareen, ja ne tarjoavat uudenlaisen elämyksen nauttia hiilineutraalista luontomatkailusta. Lisäksi Kivinokan asemakaavaehdotuksessa esitetään leirintäaluetta sekä matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta.

Monessa Pohjois-Euroopan pääkaupungissa on tällä hetkellä useampia leirintäalueita. Kesän 2021 aikana Maankäytön yleissuunnittelu - palvelussa on selvitetty uuden tyyppisen metsäleirintäalueen sijoittumisedellytyksiä Sipoonkorven eteläreunalle (Ultunan portti), ja tehty alueelle konsepti- ja tilavaraussuunnitelma. Ekologisen ja erähenkisen metsäleirintäalueen konseptin koettiin täydentävän Helsingin matkailupalvelutarjontaa, ja metsäleirintäalue tunnistettiin potentiaaliseksi vetovoimakohteeksi sekä itähelsinkiläisten ulkoilu- ja virkistyspalvelujen kannalta, että kansainvälisten matkailijoiden houkuttelemisessa. Ultunan portin kehittäminen nähtiin tärkeänä osana koko Sipoonkorven kehittämistä. Alue on tällä hetkellä ainoa varsinainen sisäänkäynti Sipoonkorpeen Helsingissä, ja siellä sijaitsee Helsingin kaupungin Metsähallitukselle vuokraama Knutersintien pysäköintialue.

Tällä hetkellä Sipoonkorven sisääntulopaikoilla on käynnissä kehittämissuunnitelmia sekä Vantaan Kuusijärvellä että Sipoon Korvenportissa. Myös Metsähallitus näkee Sipoonkorven kävely- ja maastopyöräilyreitistön sekä opastuksen kehittämisen tulevina vuosina tärkeänä.

Ultunan portti

Ultunan portin alueelle laadittu ekologisen metsäleirintäalueen konseptisuunnitelma palvelisi sekä päiväkävijöitä että yöpyviä matkailijoita. Suunnitelma laadittiin hyvässä yhteistyössä Kulttuuri- ja vapaa-

ajan toimialan, asemakaavoituksen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelun, Metsähallituksen sekä Sipoon ja Vantaan edustajien kanssa. Lopetuskokoukseen osallistui myös henkilö Elinkeino-osaston matkailuysiköstä. Konseptissa esitetyjen toimintojen, kuten info- ja kokoontumispisteen, telttailupaikkojen, matkailuautoille varattujen alueiden, ulkoruokailufasilitteettien, metsäleikkipuiston sekä kiipeily- ja maastopyöräradan, todettiin asettuvan hyvin kansallispuiston rajapiintaan. Suunnitelma koettiin kehittämiskelpoiseksi ja jopa innostavaksi, ja se olisi mahdollista toteuttaa vaiheittain.

Ultunan portin suunnitelma olisi mahdollista toteuttaa Rastilasta riippumattomana hankkeena. Pidemmällä aikavälillä Ultunan portissa olisi mahdollista varautua myös vastaavaan määrään matkailuautopaikkoja, mikä Rastilassa on tällä hetkellä. Tältä osin tilanteen voidaan todeta muuttuneen valtuustokäsittelystä 16.6.2021, jolloin perusteena asian palauttamiselle uudelleenvalmisteluun oli, että ”korvaavaa paikkaa, joka mahdollistaisi leirintäalueen käyttäjien yhteydet kaupungin eri osiin joukkoliikenteeseen tukeutuen, ei ole leirintäalueelle osoitettavissa”. Ultunan porttiin (Degermossa) pääsee bussilla 839K. Itäkeskuksesta ja Landbosta kulkevat bussilinjat 831 ja 831K.

On huomioitava, että Ultunan portin tarkempaan suunnitteluun, asema-kaavoitukseen ja investointien osoittamiseen on varattava useampia vuosia aikaa. Östersundomin osayleiskaavoitusta ollaan käynnistämässä alkuvuonna 2022, ja sen tavoiteaikataulu on kuluvan valtuustokauden aikana. Ultunan portin laajamittainen kehittäminen edellyttää myös infran suunnittelua ja investointien varaamista. Ultunan portin aluetta on mahdollista kehittää vaiheittain. Ultunan portin alueelle ei ole kohdistunut ristiriitaisia maankäyttötavoitteita.

Esittelijän perustelut

Palautettu uudelleen valmisteluun kaupunginvaltuuston päätöksellä 16.6.2021.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Jape Lovèn ja 22 muuta valtuutettua ovat tehneet 21.10.2021 seuraavan valtuustoaloitteen:

Helsinki on yhdistelmä rationaalista toimivuutta ja omaperäistä rososuutta. Helsinki on moderni, dynaaminen ja elävä kaupunki. Helsinki luo maailmanluokan mahdollisuuksia itsensä toteuttamiselle ja hauskallem elämälle yhdistäen ne turvallisiin, luotettaviin ja toimiviin puitteisiin.

Kaupunkikonsernin omistajapolitiikassa kaupungin omistamisen ja määräysvallan tulee lähtökohtaisesti tukea ja palvella palvelujen järjes-

tämistä, kaupungin taloutta tai muuten kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita. Näin kaupunkistrategiammekin sanoo.

Kuitenkaan esimerkiksi Helsingin merellisen strategian osana ei ole Euroopan tai kenties koko maailman tasolla merkittävää erikoisuutta matkailun osalta. Leirintäaluetta maan pääkaupungissa, meren rannalla ja metroaseman välittömässä läheisyydessä. Leirintäaluetta, jolle saapuu reissaajia yöpymään ja tutustumaan Helsinkiin kaikkialta maailmasta asuntoautoin ja vaunuin matkalla Lappiin ja muualle Suomeen tai sieltä pois. Festivaalivieraita ja erilaisia reissajia riittää keskimäärin reilut 300 vuoden jokaikiselle päivälle.

Rastilan leirintäalueella yövyttiin vuonna 2019 kaikkiaan 110 881 yöpymisvuorokautta, ja leirintäalueen liikevaihto on vuositasolla noin 1,5 miljoonaa euroa.

Rastilassa yöpyvät matkailijat käyttävät rahaa keskimäärin 138 euroa per yöpymisvuorokausi, joka aikaansaa Helsingin seudulla 15,4 miljoonan euron matkailutulon.

Rastilan leirintäalueella yöpyvien matkailijoiden rahankäytön välitön työllistävä vaikutus Helsingin seudulla on 146 henkilötyövuotta. Kokonaisuudessaan matkailutulosta aiheutuvat työllisyysvaikutukset (välittömät + välilliset työllisyysvaikutukset) ovat 207 henkilötyövuotta, mutta välilliset vaikutukset (62 htv) voivat kohdistua Helsingin seudun lisäksi muualle Suomeen.

Näitä lukuja ei lyhytnäköinen asuntotuotanto rakennusvaiheen jälkeen saavuta edes tuloissa, työllisyydestä ja matkailusta puhumattakaan.

Onko meillä siis varaa tuhota tämä matkailuvaltti? Kaupungin turismin ja kulttuurin kehittämisen nimissä ei. Talous- ja työllisyyskysymyksistä asia on selvä.

Täten me allekirjoittaneet esitämme, että Helsinki ja sen päättäjät turvaavat Rastila Campingin jatkuvuuden ja sen toiminnan aktiivisen kehittämisen edelleen yhtenä kotikaupunkimme ja Suomen matkailuvalteista.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.1.2022 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmoskoski

Lisätiedot

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

21.12.2021

Asia/10

Satu Tarula, yleiskaavasuunnittelija: 310 37164
satu.tarula(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite matkailun ja työllisyyden puolesta 21.10.2020 (Jape Lovén ym.)
- 2 Ultunan portti suunnitelma 2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

- Kaupunkiympäristölautakunta 14.12.2021 § 713
- Kaupunkiympäristölautakunta 07.12.2021 § 696
- Kaupunkiympäristölautakunta 09.03.2021 § 110
- Kaupunkiympäristölautakunta 02.03.2021 § 89
- Kaupunkiympäristölautakunta 16.02.2021 § 75
- Kaupunginvaltuusto 16.06.2021 § 198
- Kaupunginvaltuusto 02.06.2021 § 173
- Kaupunginvaltuusto 19.05.2021 § 149
- Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 323
- Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 02.02.2021 § 13